

Sygn. akt I C 1013/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 listopada 2016 r.

Sąd Rejonowy w Toruniu I Wydział Cywilny w składzie następującym

Przewodniczący SSR Magdalena Glinkiewicz

Protokolant st.sekr. sąd. Bożena Czajkowska

Po rozpoznaniu w dniu 7 listopada 2016 r. w Toruniu.

sprawy z powództwa

(...) Sp. z o.o. w G.

przeciwko:

M. M.

o:

zapłatę

orzeka:

I. zasądza od pozwanej M. M. na rzecz powoda (...) Sp. z o.o. w G. kwotę 6.923,95 zł (sześć tysięcy dziewięćset dwadzieścia trzy złote dziewięćdziesiąt pięć groszy):

- z umownymi odsetkami w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP, nie więcej niż odsetki maksymalne, od kwoty 6.800 zł (sześć tysięcy osiemset złotych) od dnia 6 kwietnia 2016r, do dnia zapłaty;

- z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od kwoty 123,95 zł (sto dwadzieścia trzy złote dziewięćdziesiąt pięć groszy) od dnia 6 kwietnia 2016r. do dnia zapłaty;

II. oddala powództwo w pozostałej części;

III. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 95,50 zł (dziewięćdziesiąt pięć złotych pięćdziesiąt groszy) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt I C 1013/16

UZASADNIENIE

W dniu 4 kwietnia 2016 r. powód (...) Sp. z o.o. w G. wniósł pozew o zasądzenie od pozwanej M. M. kwoty 13.850,95 zł wraz umownymi odsetkami w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP od kwoty 13.710 zł od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty. Powód wniósł również o zasądzenie na swoją rzecz kosztów procesu.

W uzasadnieniu pozwu wskazał, że w pozwana zaciągnęła pożyczkę na kwotę 14.994 zł, kwota winna być zwrócona w 70 tygodniowych ratach po 214,20 zł. Pozwana dokonała płaty na kwotę 1.284 zł, która w całości została zaksięgowana na poczet kapitału. Powód wezwał pozwaną do zapłaty.

W dniu 22 kwietnia 2016r. Sąd Rejonowy w Lublinie wydał nakaz zapłaty zgodnie z żądaniem pozwu.

Pozwana złożyła sprzeciw od nakazu zapłaty. Wniosła o oddalenie powództwa.

W piśmie z dnia 5 września 2016r. powód wskazał, że na dochodzoną kwotę 13.850,95 zł: składa się opłata wstępna w kwocie 4.500,15 zł, opłata za obsługę pożyczki w domu w kwocie 3.693,85 zł, kwota wypłacona faktycznie pozwanej – 6.800 zł, pomniejszona o dokonane wpłaty w kwocie 1.284 zł. (do zapłaty pozostała kwota 13.710 zł).

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 8 października 2015r. powód (...) Sp. z o.o. w T. zawarł z pozwaną M. M. umowę pożyczki nr (...)(...) na kwotę 14.994 zł. M. M. zobowiązana była do poniesienia opłaty wstępnej w kwocie 4.500,15 zł za czynności związane z zawarciem umowy. Za obsługę pożyczki w domu pozwana zobowiązała się zapłacić kwotę 3.693,85 zł. M. M. z tytułu podpisanej umowy wypłacono kwotę 6.800 zł. Kwota pożyczki miała zostać spłacona w 70 tygodniowych ratach po 214,20 zł każda rata.

Rzeczywista stopa oprocentowania pożyczki wynosiła 71,78 %.

W przypadku opóźnienia w spłacie pożyczki pożyczkodawca miał prawo naliczać odsetki za opóźnienie w kwocie czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP.

Bezsporne k. 35-35v akt.

M. M. dokonała tytułem spłaty pożyczki następujących wpłat: w dniu 14 października 2015r. - 428 zł, w dniu 30 października 2015r. - 428 zł, w dniu 16 listopada 2015r. - 428 zł, łącznie 1.284 zł.

Bezsporne.

W zawiązku z brakiem spłaty kolejnych rat pożyczki powód wezwał pozwaną do zapłaty, a następnie pismem z dnia 26 stycznia 2016r. wypowiedział umowę pożyczki.

Bezsporne.

Sąd zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o okoliczności bezsporne i niekwestionowane, a także dowód z dokumentów zgromadzonych w aktach niniejszej sprawy.

Zgodnie z art. 230 k.p.c., gdy strona nie wypowie się co do twierdzeń strony przeciwnej o faktach sąd, mając na uwadze wyniki całej rozprawy, może fakty te uznać za przyznane. Z kolei art. 229 k.p.c. stanowi, że nie wymagają dowodu fakty przyznane w toku postępowania przez stronę przeciwną, jeżeli przyznanie nie budzi wątpliwości. Jedynie tytułem wyjaśnienia należy wskazać, że sąd może uznać za przyznane przez stronę niezaprzeczone twierdzenia drugiej strony tylko w wypadku, gdy takie domniemane przyznanie jest uzasadnione wszechstronnym rozważeniem wszystkich okoliczności sprawy (por. uzasadnienie wyroku SN z dnia 18 czerwca 2004 r., II CK 293/03, LEX nr 174169; uzasadnienie wyroku SN z dnia 19 października 2005 r., V CK 260/05, LEX nr 187090).

Sąd dał wiarę dowodom w postaci dokumentów, na podstawie których ustalił stan faktyczny, albowiem były one jasne i zrozumiałe. W ocenie Sądu, prawdziwość tych dokumentów nie budziła jakichkolwiek wątpliwości, tym bardziej, że zostały one poświadczone za zgodność z oryginałem przez występującego w sprawie profesjonalnego pełnomocnika.

Ostatecznie bezspornym była okoliczność, że pozwana zawarła z powodem umowę pożyczki nr (...)(...), której rat nie spłaciła zgodnie z harmonogramem spłaty pożyczki. Bezspornym był również fakt, że w związku z nieterminową spłatą, powód wypowiedział przedmiotową umowę.

Pozwana nie odniosła się merytorycznie do treści łączącej strony umowy, wnosząc jedynie o oddalenie powództwa, nie zwalnia to jednak Sądu od merytorycznego rozpoznania sprawy, zbadania treści łączącego strony stosunku prawnego. Sąd był zobowiązany do ustalenia zasadności żądania zgłoszonego w pozwie, a w konsekwencji do ustalenia wysokości należnego powodowi roszczenia.

Utrwalony w judykaturze i niekwestionowany w nauce pogląd stanowi, że przyjęcie za prawdziwe twierdzeń powoda dotyczy wyłącznie okoliczności faktycznych i nie zwalnia sądu orzekającego od obowiązku rozważenia, czy oświadczenia te uzasadniają należycie i w całości żądania pozwu i czy uwzględnienie tych żądań nie narusza obowiązujących przepisów. Sąd nie jest zatem zwolniony z obowiązku dokonania prawidłowej oceny materialnoprawnej zasadności żądania pozwu opartego na tych twierdzeniach (orzeczenie SN z dnia 15 marca 1996 r., I CRN 26/96, OSNC 1996, nr 7-8, poz. 108, z dnia 6 czerwca 1997 r., I CKU 87/97, Prok. i Pr. - wkładka 1997, nr 10, s. 44, z dnia 31 marca 1999 r., I CKU 176/97, Prok. i Pr. 1999, nr 9, s. 30; zob. też m. in. A. Jakubecki, Kodeks postępowania cywilnego, Komentarz. Artykuły 1-366, Tom I, pod red. H. Doleckiego i T. Wiśniewskiego, Lex 2011).

Zgodnie z art. 720 § 1 k.c., przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości.

Po przeprowadzeniu postępowania dowodowego oraz w świetle twierdzeń strony powodowej, Sąd nie miał wątpliwości, co do zasadności 6.923,95 zł, na którą to kwotę składała się: otrzymana pożyczka – 6.800 zł oraz odsetki – 123,95 zł. Wątpliwości Sądu budziły natomiast dodatkowe koszty i opłaty, które zostały doliczone przez powoda do roszczenia głównego. Należały do nich 1) opłata wstępna, 2) opłata za obsługę pożyczki w miejscu zamieszkania.

W pierwszej kolejności wskazać należy, że zgodnie z treścią art. 353¹ k.c., strony zawierające umowę mogą ułożyć stosunek prawny według swego uznania, byleby jego treść lub cel nie sprzeciwiały się właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współżycia społecznego. Przepis powyższy stanowi wyraz jednej z podstawowych zasad obowiązujących w prawie zobowiązań, a mianowicie zasady swobody (wolności) umów. Z normy tej (w powiązaniu jednak z pozostałymi przepisami kodeksu cywilnego) można wyprowadzić wniosek, że zasada swobody umów wiąże się z czterema zasadniczymi cechami, a mianowicie: istnieje swoboda zawarcia lub niezawarcia umowy, istnieje możliwość swobodnego wyboru kontrahenta, treść umowy może być przez strony kształtowana w zasadzie w sposób dowolny, forma umowy również w zasadzie zależy od woli stron. Zasada swobody umów w ścisłym tego słowa znaczeniu odnosi się jedynie do wpływu stron na treść umowy, zaś w myśl art. 353¹ k.c. strony mają do wyboru trzy możliwości, tj. przyjęcie jakiegokolwiek modyfikacji określonego typu umowy uregulowanej normatywnie (z reguły w kodeksie cywilnym), zawarcie umowy nazwanej z jednoczesnym wprowadzeniem do niej pewnych odmienności, czy też zawarcie umowy nienazwanej, której treść kształtują całkowicie według swego uznania (tak Tadeusz Wiśniewski, „Komentarz do Kodeksu cywilnego. Księga trzecia. Zobowiązania. Tom 1.”, Warszawa 2008, s. 20 i n.).

Pozwana posiadała swobodę w zakresie zawarcia umowy pożyczki z powodową spółką. Nie oznacza to jednak, że podmiot udzielający pożyczki może w sposób zupełnie dowolny kształtować prawa i obowiązki oznaczone w umowie zawartej poprzez zastosowanie gotowego wzorca umownego. Ze względu na rosnącą skalę obrotu konsumenckiego posługiwanie się wzorcami umownymi stanowi niewątpliwie transakcyjne ułatwienie, nie może jednak powodować automatycznie niepożądanego efektu w postaci choćby narzucenia przez przedsiębiorcę – przy wykorzystaniu jego silniejszej pozycji – postanowień umownych, które nie będą korzystne dla konsumenta.

Z umowy pożyczki wynika, że łączna kwota pożyczki, którą winna zwrócić pozwana na rzecz powoda wynosi 14.994, przy czym faktycznie pozwana od powoda otrzymała kwotę 6.800 zł, pozostała kwota „pożyczki” to koszt obsługi pożyczki w domu – 3.693,85 zł oraz opłata wstępna – 4.500 zł. Tym samym pozwana otrzymała jedynie 45,35% kwoty którą (bez odsetek) miałyby zwrócić. W ocenie Sądu taka umowa jest sprzeczna z istotą umowy pożyczki i ma na celu obejście przepisów dotyczących oprocentowania umów konsumenckich. W ocenie Sądu, wysokość wspomnianych opłat jest rażąco wygórowana z punktu widzenia wysokości zaciągniętej pożyczki oraz nie może być zaakceptowana

z uwagi na zasady współzycia społecznego. Ustalenie w umowie kosztów i opłat w taki sposób jak uczynił to powód, skutkuje zwiększeniem sumy podlegającej zwrotowi o ponad 100%

W myśl art. 58 § 1. czynność prawna sprzeczna z ustawą albo mająca na celu obejście ustawy jest nieważna, chyba że właściwy przepis przewiduje inny skutek, w szczególności ten, iż na miejsce nieważnych postanowień czynności prawnej wchodzi odpowiednie przepisy ustawy. § 2. Nieważna jest czynność prawna sprzeczna z zasadami współzycia społecznego. § 3. Jeżeli nieważnością jest dotknięta tylko część czynności prawnej, czynność pozostaje w mocy co do pozostałych części, chyba że z okoliczności wynika, iż bez postanowień dotkniętych nieważnością czynność nie zostałaby dokonana.

W ocenie Sądu zapisy dotyczące kosztów związanych z obsługą pożyczki w domu, jak i opłatą wstępną są nieważne.

W ocenie Sądu pozwana winna zwrócić jedynie kwotę pożyczki, którą faktycznie otrzymała od powoda wraz z umownymi odsetkami. Dotychczas dokonane przez powódkę wpłaty na łączną kwotę 1.284 zł winny wystarczyć na pokrycie kosztów jakie poniósł powód w związku z udzieloną pożyczką.

Tym samym zdaniem Sądu do zapłaty pozostała kwota 6.800 zł tytułem zwrotu pożyczki wraz z umownymi odsetkami oraz kwota 123,95 zł tytułem odsetek karnych po postawieniu wierzytelności w stan wymagalności, tj. od dnia 4 marca 2016r. do dnia wniesienia pozwu tj. do dnia 5 kwietnia 2016r. wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 353 k.c. w zw. z art. 720 k.c., Sąd orzekł jak w punkcie pierwszym sentencji orzeczenia, oddalając powództwo w pozostałej części.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 100 k.p.c. w myśl zasady wzajemnego zniesienia kosztów.

Powód wygrał w 50 %. Koszty poniesione przez powoda to: 174 zł opłaty od pozwu, 17 zł opłaty skarbowej od pełnomocnictwa, łącznie 191 zł. Powodowi należał się zwrot połowy kosztów procesu w kwocie 95,50 zł (191 x 50 %).